

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Kabblah in the middle ages - 14252

Last update 14-09-2023

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Jewish Thought

Academic year: 0

Semester: 2nd Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Dr. Avishai Bar asher

Coordinator Email: avishai.bar-asher@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: upon advance request

Teaching Staff:

Prof. Avishai Bar-Asher

Course/Module description:

The course will deal with the history of Early Kabbalah from the end of the 12th century and through its first generations. In the course we will discuss main characters, trends and schools, the emergence of which has formed the major kabbalistic centers of medieval Kabbalah. Specific attention will be given to different perceptions of esoteric transmissions, as well as to the origins of the Kabbalah on the boundary between reality, vision and fiction. In the class we will read a selection of texts written by the first kabbalists, and discuss their self-perception with regard to the origins of their esoteric traditions.

Course/Module aims:

This course aims to introduce its students to the main schools in medieval Kabbalah; to improve reading and analytical skills of medieval texts, particularly of primary sources which contain esoteric discourse and require hermeneutical methods; and to discuss various theoretical approaches to textual and historical studies of literary and spiritual trends.

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

On successful completion of this course, students should be able to demonstrate orientation in the studied corpus.

Students should be able to demonstrate skills of reading and discussing textual sources, and of understanding their contents, and context, and to identify textual types and genres.

The students will be able to demonstrate an introductory understanding of main issues and debates arising in scholarship.

The students will be able to demonstrate skills in writing, critical thinking, argument, reflection, and explanation.

Attendance requirements(%):

100%

Teaching arrangement and method of instruction: Lecture, Reading and Discussion in Class

Course/Module Content:

The study will include reading in medieval Kabbalistic major texts and in texts from the zoharic literature, analyzing their historical and theosophical background and comparing them to each other.

Required Reading:

Idel, Moshe. "We Have no Kabbalistic Tradition on This", in: I. Twersky (ed.), *Rabbi Moses Nahmanides: Explorations in His Religious and Literary Virtuosity*, Cambridge MA, 1983, pp. 51-73

Scholem, Gershom G. *Origins of the Kabbalah*, Princeton & Philadelphia 1987, pp. 365-475

Verman, Mark. *The Books of Contemplation: Medieval Jewish Mystical Sources*, Albany 1992

Wolfson, Elliot R. *Through a Speculum that Shines: Vision and Imagination in Medieval Jewish Mysticism*, Princeton 1994, pp. 270-325

אברמס, דניאל. ר' אשר בן דוד - כל כתביו ועיונים בקבלתו: ונוסף לו פירושי מעשה בראשית של המקובלים בפרובאנס ובגירונה, לוס אנג'לס תשנ"ו, עמ' 1-32

אורון, מיכל. 'קווים לתורת הנפש והגלגול בקבלה במאה הי"ג ובכתבי ר' טודרוס הלוי אבולעפיה', מחקרים בהגות יהודית (תשמ"ט), עמ' 277-289.

אידל, משה. 'פירושים לסוד העיבור בקבלות קטלוניה במאה הי"ג ומשמעותם להבנתה של הקבלה בראשיתה ולהתפתחותה', דעת, 72 (תשע"ב), עמ' 1-14; 73 (תשע"ב), עמ' 5-44.

אידל, משה. ר' משה בן נחמן - קבלה, הלכה ומנהיגות רוחנית', תרביץ, סד (תשנ"ה), עמ' 535-580.

בן שלום, רם. 'חוגי הקבלה בפרובנס במאה השלוש עשרה: הערכה חדשה-ישנה', תרביץ פב (תשע"ד), עמ' 569-605

גברין, מרטל. פירוש התפילה - ר' עזריאל מגירונה: מהדורה ביקורתית כתב יד פירא 1, ירושלים 1984.

גוטליב, אפרים. מחקרים בספרות הקבלה, תל-אביב תשל"ו, עמ' 59-87.

דן, יוסף. תולדות תורת הסוד העברית, ח-ט, ירושלים תשע"ג - כרך ח: עמ' 9-69; כרך ט: עמ' 9-37. הלברטל, משה. סתר וגילוי: הסוד וגבולותיו במסורת היהודית בימי הביניים, ירושלים תשס"א 2001, עמ' 53-69.

כתבי רבנו משה בן נחמן, מהדורת ח"ד שעוועל, ירושלים תשכ"ג-תשכ"ד, א-ב.

פדיה, חביבה. הרמב"ן: התעלות - זמן מחזורי וטקסט קדוש, תל-אביב תשס"ג, עמ' 86-157.

פדיה, חביבה. השם והמקדש במשנת ר' יצחק סגי נהור: עיון משווה בכתבי ראשוני המקובלים, ירושלים תשס"א 2001, עמ' 1-72.

פורת, עודד. כתבי העיון: מהדורות מדעיות, לוס אנג'לס תשע"ד.

פירושי התורה לרמב"ן, מהדורת ח"ד שעוועל, א-ב, ירושלים תשי"ט-תש"ך.

ר' טודרוס בן יוסף הלוי אבולעפיה, שער הרזים, מהדורת מיכל קושניר-אורון, ירושלים תשמ"ט 1989. ר' יעקב בן ששת, ספר משיב דברים נכוחים, מהדורת יהודה אריה וידה (מבוא: יא וידה וא' גוטליב), ירושלים תשכ"ט.

שלום, גרשם. 'לחקר קבלת ר' יצחק בן יעקב הכהן: א. פירושו של ר' יצחק למרכבת יחזקאל', תרביץ, ב (תרצ"א), עמ' 188-217.

שלום, גרשם. 'לחקר קבלת ר' יצחק בן יעקב הכהן: ג. ר' משה מבורגוש תלמידו של ר' יצחק', תרביץ, ג (תרצ"ב) עמ' 258-286.

שלום, גרשם. קבלות ר' יעקב ור' יצחק בני ר' יעקב הכהן: מקורות לתולדות הקבלה לפני התגלות הזהר, ירושלים תרפ"ז.
שלום, גרשם. ראשית הקבלה (1150-1250), ירושלים ותל אביב תש"ח.
שלום, גרשם. 'תעודה חדשה לתולדות ראשית הקבלה', ספר ביאליק (תרצ"ד), עמ' 141-162 (נדפס שוב: מחקרי קבלה, ההדיר יוסף בן שלמה, ערך והשלים מספרות המחקר משה אידל, תל אביב תשנ"ח 1998, עמ' 7-38).
תשבי, ישעיה. פירוש האגדות לרבי עזריאל: מראשוני המקובלים בגירונה, ירושלים תש"ה.

Additional Reading Material:

Abrams, Daniel. 'Orality in the Kabbalistic School of Nahmanides: Preserving and Interpreting Esoteric Traditions and Texts,' JSQ, 3 (1996), pp. 85-102
Idel, Moshe. "We Have no Kabbalistic Tradition on This", in: I. Twersky (ed.), Rabbi Moses Nahmanides: Explorations in His Religious and Literary Virtuosity, Cambridge MA, 1983, pp. 51-73
Safran, Bezalel. 'Rabbi Azriel and Nahmanides: Two Views of the Fall of Man', In: I. Twersky (ed.), Rabbi Moses Nahmanides: Explorations in His Religious and Literary Virtuosity, Cambridge MA, 1983, pp. 75-106
Wolfson, Elliot R. 'By Way of Truth: Aspects of Nahmanides' Kabbalistic Hermeneutic,' AJS Review 14 (1989), pp. 103-178
אידל, משה. 'באור החיים: עיון באסכטולוגיה קבלית', קדושת החיים וחירוף הנפש (תשנ"ג), עמ' 211-191
אידל, משה. 'הכוונה בתפילה בראשית הקבלה: בין אשכנז ופרובאנס', ב' שפרן וא' שפרן (עורכים), פורת יוסף: עיונים מוגשים לכבוד הרב ד"ר יוסף שפרן, הובוקן תשנ"ב, עמ' ה-יד.
אידל, משה. 'נשמת אלוה: על אלוהיות הנשמה אצל הרמב"ן והאסכולה שלו', החיים כמדרש (2004), עמ' 338-380.
אידל, משה. 'פירושים לסוד העיבור בקבלות קטלוניה במאה הי"ג ומשמעותם להבנתה של הקבלה בראשיתה ולהתפתחותה', דעת, 72 (תשע"ב), עמ' 5-49; 73 (תשע"ב), עמ' 5-44.
אידל, משה. 'פירושים לסוד העריות בראשית הקבלה', קבלה, 12 (תשס"ד), עמ' 89-199.
אפטרמן, אדם. דבקות: התקשרות אינטימית בין אדם למקום בהגות היהודית בימי הביניים, לוס אנג'לס תשע"א
בער, יצחק. תולדות היהודים בספרד הנוצרית, תל אביב תש"ה.
בר-אשר, אבישי. "ספר הנעלם", קטעים חדשים מספר "אור זרוע" וביירוים בחיבורו המוקדמים של ר' משה די ליאון: עיון ומהדורות מדעיות, תרביץ, פג (תשע"ה), עמ' 197-329.
גברין, מרטל. 'תפיסת הרע במחשבת ר' יצחק סגי נהור ותלמידיו בגירונה', דעת, 20 (תשמ"ח), עמ' 29-50.
גוטליב, אפרים. מחקרים בספרות הקבלה, תל-אביב תשל"ו, עמ' 59-87.
דן, יוסף. חוגי המקובלים הראשונים, ערך לפי הרצאות י' אגסי, ירושלים תשל"ו.
דן, יוסף. 'ראשיתו של המיתוס המשיחי בתורת הקבלה של המאה הי"ג', בתוך: צ' ברס (עורך), משיחיות ואסכטולוגיה, ירושלים תשמ"ד, עמ' 239-252.
הלברטל, משה. על דרך האמת: הרמב"ן ויצירתה של מסורת, ירושלים תשס"ו 2006.
חנוך, חיים. הרמב"ן כחוקר וכמקובל: הגותו התורנית מתוך פרשנותו למצוות, ירושלים תשל"ח.
ישראל, עודד. 'מ"דרשת תורת ה' תמימה" לפירוש התורה: אבני דרך ביצירתו של הרמב"ן', תרביץ, פג (תשע"ה), עמ' 163-195.
לורברבוים, יאיר. 'קבלת הרמב"ן על בריאת האדם בצלם אלוהים', קבלה, ה (תש"ס), עמ' 287-326.

שלום, גרשם. הקבלה בגירונה: פרקים בתולדות הקבלה בספרד, א (בעריכת יוסף בן-שלמה), ירושלים תשל"ו.
תשבי, ישעיה. 'המקובלים ר' עזרא ור' עזריאל ומקומם בחוג גירונה', ציון, טו (תש"ד), עמ' 178-185

Grading Scheme:

Additional information: